

Dominique Frot

« *L'inattendu se dérobe* »

de Paris à Vilnius

www.dominiquefrot.com

<https://www.facebook.com/Dominique-Frot-44525349861/>

<https://twitter.com/frotdominique>

Mai 2017

L'AFS et Anne Hidalgo invitent Dominique Frot pour une performance à l'Hôtel de Ville

« Prenez du recul ! »
(A. J. Greimas)

GREIMAS AUJOURD'HUI : L'AVENIR DE LA STRUCTURE

Congrès de l'Association
Française de Sémiotique

Sous le patronage de l'UNESCO
UNESCO, 125 avenue de Suffren, 75007 Paris
Métro Ségur (ligne 10)

Paris
30 mai - 2 juin 2017

Contact:
Conférencier: Marie MARCOTTE
Pour plus d'informations: 01 42 35 11 11
Association Française de Sémiotique
Site Internet: www.afs-asso.fr

INVITATION

Anne HIDALGO

Maire de Paris

et l'Association Française de Sémiotique

ont le plaisir de vous inviter à la soirée d'ouverture du congrès international

« Greimas aujourd'hui : l'avenir de la structure »

le mardi 30 mai 2017 à 19 heures

Salon des Arcades, Hôtel de Ville de Paris - entrée : 3 rue Lobau 75004

Performance inédite : montage de textes d'A. J. Greimas

L'inattendu se dérobe

conçu, mis en voix et en espace par la comédienne

Dominique FROT

Le spectacle sera suivi d'un cocktail

Cette invitation est valable pour deux personnes

Réponse demandée avant le 23 mai 2017 (nécessaire pour l'admission à l'Hôtel de Ville)
à info@afs2017.fr (merci d'indiquer les nom et prénom des personnes participantes)

Prestige'S

La magazine de l'art de vivre et du voyage

ARTISANAL BIEN-ÊTRE GASTRONOMIE LOISIRS HYGIÈNE D'ÉPIQUE PATRIMOINE TENDANCES

Émouvante, captivante Dominique Frot

19 juin 2017 direction

Cette présentation se déroulait dans le somptueux salon des Arcades de la mairie de Paris. Ambiance...

Mais bientôt, on oubliait les dorures et la beauté du lieu pour se soumettre totalement à la voix de la comédienne. Une voix un peu éraillée, un visage d'une extrême sensibilité et un regard, qui vous prend et ne vous lâche plus pendant plus d'une heure. Sur la scène, elle est seule, si frêle et cependant d'une telle puissance.

Chapeau mademoiselle Frot et au plaisir de vous revoir et vous réentendre.

La Lituanie invite Dominique Frot

LITHUANIAN
NATIONAL
DRAMA
THEATRE

À l'occasion du Centenaire de la Libération de la Lituanie
et du Centenaire de la naissance d'A.J. Greimas,
Sur la proposition de Kęstutis Nastopka et Saulius Žukas
Le théâtre National de Vilnius
et
l'Institut français de Lituanie
invitent
Dominique Frot
à une ré-interprétation de « L'Inattendu se dérobe »
sur les Terres Natales de l'auteur

Février 2018, *L'inattendu* se profile

LIETUVOS NACIONALINIS DRAMOS TEATRAS

English Svetainės medis Rėmėjai Mūsų bičiuliai Facebook Kontaktai

78 SEZONAS REPERTUARAS KALENDORIUS

NAUJENLAISKIS BILETAIR INFORMACIJA SPEKTAKLIAI TEATRAS GASTROLĖS NAUJA DRAMATURGIJA EDUKACIJA

GREIMAS VILNIUJE

Nautilentaišcia
LNCT Nautilentais
Kontaktai žiniaslaida

2018 / 02 / 07 | Daiva Šabasevičienė PRANESIMAS SPATDAI | NAUTILENTAI

ŽMONĖS.LT > KULTŪRA

Publikuota: 2018 vasario 5d. 16:33

Spektaklio „Netikėtumas slepiasi“ iniciatoriai: „Iš Greimo nepadarysi šou, tai minties puota“

KULTŪRA > TEATRAS

Publikuota: 2018 vasario 5d. 16:30

Semiotikas Kęstutis Nastopka: „A.J.Greimas nuolat pabrėždavo, kad semiotika ne tik rimtas, bet ir linksmas mokslas“

Algirdas Julius Greimas Vilniuj prabilis nuo teatro scenos

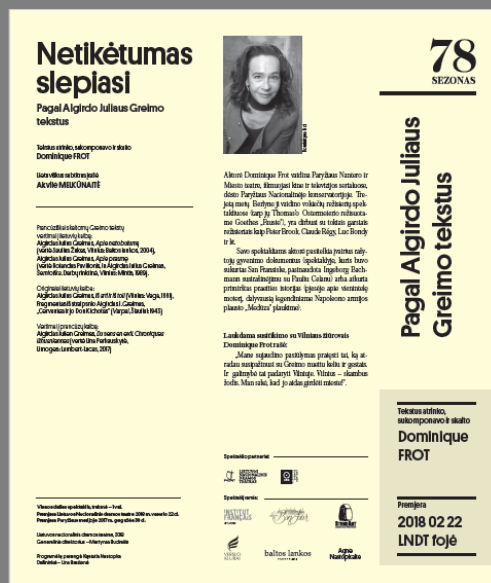
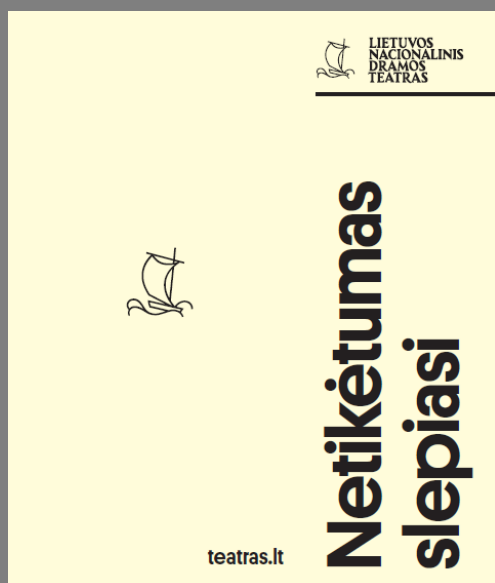
Daiva Šabasevičienė
2018-02-06 15:44, atnaujinta 2018-02-06 15:44
A.J.Greimas.

*Revue de presse complète en fin de dossier

22 Février 2018

« L'inattendu se dérobe » à Vilnius

« L'inattendu s'est dérobé de manière phénoménale »

Un grand merci pour la technique et l'organisation à : Kristina Savickiene, Agne, Austė Zdanciute, Laura Aurylaitė, Youri, Gediminas, et aux Vilnius National Theaters Companies.

Dominique Frot

Le 22 décembre de 2018 les admirateurs d'Algirdas Julius Greimas, professionnels et amateurs de la sémiotique, ainsi que le public intellectuel de Vilnius ont eu une rare occasion de participer dans un monospectacle de Dominique Frot, actrice française de grande renommée, fait d'après les textes choisis de Greimas. Et on peut dire tout d'abord que le titre « L'inattendu se dérobe » semble provocatif et bien choisi, car il paraît que tout ce spectacle était fait de la manière à produire l'inattendu de ce qui était attendu, de ce qui est considéré comme textes les plus connus de Greimas (« Du sens », « De l'imperfection », les analyses des oeuvres littéraires). Le choix d'extraits était basé sur le vouloir-faire de rendre les idées théoriques perceptibles à tous nos sens : visibles, audibles, appréciables, sensibles. L'effet esthétique et magique que l'actrice Dominique Frot a su produire sur les spectateurs dès ses premiers mots sur la scène (espace qu'elle s'est approprié vite en s'y sentant bien à l'aise : se promenant, s'asseyant sur quelque marche, s'appuyant sur une colonne ou s'allongeant même sur un banc), cet effet donc ressort de la capacité rare de s'adapter les pensées d'autrui à l'état de son âme et de les rendre siennes. En commençant par une note intime, par l'aveu de Greimas de ne pas vouloir être soi-même prononcé par Dominique Frot avec les larmes aux yeux, comme s'il s'agissait de ses propres souvenirs ; à travers les allusions aux textes littéraires analysés pour illustrer les réflexions profondes que l'actrice présentait en les alternant avec des pauses où on pouvait sentir presque la pulsation du sens si recherché ; à travers les observations amusantes parodiant les phénomènes de la vie sociale sous le régime totalitaire en Lituanie qui provoquait le franc rire de l'ambiance ; et en finissant par évoquer « les visages qui donnent un sens au verbe aimer » dans le poème de James Sacré dédié à Greimas et récité tout, du commencement jusqu'à la fin, traduit en lituanien ! Les spectateurs de Vilnius restaient éblouis, fascinés par la voix un peu rauque de l'actrice, sachant jouer la matière interprétée sur le registre si ample et diversifié, jamais vu, dirais-je, sur la scène du théâtre national lituanien. Il ne reste que remercier la fameuse actrice Dominique Frot de nous faire connaître Algirdas Julius Greimas sous la lumière de mentalité française, magique et rationnelle à la fois.

Nijolė Kašėlionienė,
professeur de la littérature française

Là où certains ont de l'inspiration, elle a du génie. Là où certains jouent un personnage, elle EST le personnage, là où certains ne cherchent que la gloire, elle cherche l'éblouissement de la passion, là où certains herchent le gain, elle cherche la lumière, là où certains cherchent la reconnaissance elle cherche la connaissance, tout simplement.

Mais Dominique Frot n'est pas de celles qui vont à la facilité. Galvanisée par la peur de ne pas être à la hauteur, elle s'attaque aux plus grands et de Paris à Vilnius elle réussit cette performance inouïe de mettre à ses pieds tout un auditoire d'intellectuels et amateurs de sémiotique.

...

C'est ainsi que par moins 15 degrés, Dominique Frot se retrouve en terre inconnue. Mais qu'à cela ne tienne. Elle a l'élégance des plus grands, et respecte son public : un éditeur de Vilnius lui a fait parvenir un texte de trois pages en lithuanien quelques jours avant son arrivée. Aussitôt elle tente de s'approprier les mots, les phrases et enfin le texte dans son ensemble. A force de persévérance, elle finit par en comprendre le sens, et c'est tout naturellement que le jour J elle offre au public de VILNIUS médusé, une partie de l'oeuvre de GREIMAS en lithuanien. Les spectateurs sont électrisés, cette petite française si menue à la voix légèrement éraillée est une perle, un véritable diamant aux mille facettes et tandis qu'elle se penche pour saluer son public, c'est la standing ovation.

Christine Jonemann

www.prestiges.international

Je me demande quel autre événement pourrait donner des plaisirs greimassiens des dimensions égales.

Paulius Jevsejevas,
thésard en sémiotique

J'avais du plaisir à voir deux fois une charmante Dominique Frot incarnant A. J. Greimas, un grand sémioticien franco-lituanien: à Paris (pour les français en français) et aussi à Vilnius (pour les lituaniens en français et en lituanien). Pour moi c'était comme une pièce de théâtre dans deux mises en scène différentes. J'ai pu voir plusieurs faces de Greimas en quête de sens et de beauté. J'ai pu sentir la vibration des passions dans les différents types d'écritures de Greimas, même dans ses textes scientifiques! C'était une expérience très enrichissante et inoubliable.

Dainius Vaitiekūnas,
professeur en sémiotique

Dominique Frot s'est beaucoup investie pour cette soirée lituanienne et nous a donné de grandes émotions. Algirdas Julien Greimas aurait été absolument ravi de la voir mettre à notre portée ses grands textes. Même ceux qui ne font pas de sémiotique ont été touchés, ont eu envie de se plonger dans ses oeuvres en sortant du spectacle. Si menue, si frêle Dominique Frot a tant d'intensité, de profondeur... Sa propre émotion sur la force essentielle de la pensée humaine était bouleversante, elle ne la gardait pas pour elle et réussissait à nous la transmettre comme le plus pur des diamants. Quelle beauté... Et quelle déférence pour son public lituanien d'avoir choisi des passages de textes qui laissent parler Greimas-le-lituanien aux Lituaniens. Ce fut très délicat de sa part avec ce si grand effort de nous dire un long extrait en lituanien par coeur....Du grand art mais surtout beaucoup d'amour et de respect pour l'universalité de Greimas et pour nous qui l'écoutions Merci à elle de tout coeur, en lui souhaitant d'essaimer Greimas dans tous les pays ! Mille bouquets printaniers virtuels !

Caroline Paliulis,
comedienne franco-lituanienne

Mai 2017

« *L'inattendu se dérobe* » à Paris

[Regarder la cérémonie d'ouverture](#)

*Lumières : Christophe Forey

Émouvante, captivante Dominique Frot

[19 juin 2017 direction](#)

Sans y être, je sais déjà que le public présent lors de cette lecture essuiera furtivement une larme provoquée par la magicienne, à la voix inimitable. Cette ensorceleuse nous avait déjà envoûtés le 30 mai, alors qu'elle présentait des textes à la mémoire d'AJ GREIMAS, à l'occasion de l'ouverture du Congrès International de l'Association française de Sémiotique.

Cette présentation se déroulait dans le somptueux salon des Arcades de la mairie de Paris. Ambiance...

Mais bientôt, on oubliait les dorures et la beauté du lieu pour se soumettre totalement à la voix de la comédienne.

Une voix un peu éraillée, un visage d'une extrême sensibilité et un regard, qui vous prend et ne vous lâche plus pendant plus d'une heure. Sur la scène, elle est seule, si frêle et cependant d'une telle puissance.

Chapeau mademoiselle Frot et au plaisir de vous revoir et vous réentendre.

PRATIQUE

Collection « La voix du papier » : www.lavoixdupapier.com

Festival International du Film d'Animation d'Annecy du 12 au 17 juin <https://www.annecy.org/>

Association Française de Sémiotique : afsemio.fr/

Denis BERTRAND
Ancien Président de l'Association Française de Sémiotique
Professeur à l'Université Paris 8

A Monsieur le Conseiller de coopération et d'action culturelle
Ambassade de France en Lituanie

Cher Monsieur,

Suite à la réalisation d'un grand congrès international en hommage à Algirdas Julien Greimas, pour le centenaire de sa naissance, je viens vers vous pour évoquer un prolongement de cette action. Ce congrès, intitulé "Greimas aujourd'hui : l'avenir de la structure" a eu lieu fin-mai, début-juin 2017. Il a été réalisé sous le haut patronage de l'Unesco, et a reçu le statut officiel d'anniversaire de cette institution. Sa mise en œuvre a été rendue possible grâce aux partenariats avec la Mairie de Paris, le Centre Pompidou, la DGLFLF, l'Université Paris 8-Vincennes-Saint-Denis et les universités Paris 1-Panthéon Sorbonne, Paris 5-Paris Descartes et Paris X-Nanterre, ainsi que l'université de Limoges, la Fondation d'entreprise La Poste et quelques autres entreprises et institutions.

Sa soirée d'ouverture, le 30 mai à l'Hôtel de ville de Paris, sur l'invitation de Madame Anne Hidalgo, a été marquée par l'intervention de la comédienne Dominique Frot, sous le titre "L'inattendu se dérobe". Ce spectacle, qui reposait sur un montage de textes de Greimas, donnait à sentir toute la dimension dramaturgique de l'écriture greimassienne, derrière la théorie du sens. Etant moi-même à Kaunas quelques semaines plus tard pour le congrès de l'Association Internationale de Sémiotique, j'ai eu l'occasion de reparler de cet événement avec Messieurs Kestutis Nastopka, titulaire de la Chaire Greimas à Vilnius, et Saulius Zukas, éditeur, tous deux, vous le savez sans doute, très investis dans le rayonnement international de la pensée greimassienne.

Et nous avons évoqué le projet de la diffusion du spectacle de Dominique Frot vers un public international. Sous réserve naturellement de l'intérêt que ce projet peut susciter auprès de vous et d'autres partenaires, sous réserve également des conditions concrètes de sa mise en œuvre - si nos amis Kestutis Nastopka et Saulius Zukas peuvent s'y investir à cette période, cet événement pourrait avoir lieu soit à la fin de l'année 2017, soit au cours de l'année 2018 ou 2019

La revue de presse que je vous joins ici évoque les réalisations actuelles et à venir de la comédienne. Elle est aujourd'hui, entre autres en création sur la scène du grand Théâtre de Nanterre Amandiers. Par ailleurs, Dominique Frot a collaboré ces dernières années avec les attachés culturels de l'ambassade de France à New York, Boston, Chicago, San Francisco, ainsi qu'avec ceux de Berlin, et de Cotonou, sur des productions pour lesquelles ces personnes témoignèrent une très grande satisfaction.

Pour exemple, les articles sur la dernière de ces productions sont visibles sur le site de la comédienne. Le lien en est <http://dominiquefrot.com/nous-laisser-le-temps-de-trouver-les-mots/>

Si votre attention peut être retenue par ce projet, nous vous en serions très reconnaissants, et serions bien sûr à l'écoute de vos conseils et suggestions.

Dans l'attente de votre sentiment à cet égard,

et avec mes bien cordiales salutations,

Denis Bertrand

Kestutis NASTOPKA
Éditeurs d'Algirdas Julien Greimas en Lituanie

Réponse à Denis BERTRAND

Cher ami,

Saulius Zukas et moi nous ferons tout ce qui est possible pour ce que ce spectacle magnifique soit transmis en Lituanie. La chose principale c'est de trouver un théâtre lituanien qui propose sa salle avec un équipement technique pour la réalisation du spectacle. Une présentation serait possible aussi au salon de livres qui aura lieu à la fin du mois février.

Nous sommes en train de chercher plusieurs possibilités de collaboration des théâtres lituaniens avec notre chère comédienne Dominique Frot. Je te ferai au courant des résultats de nos négociations. On compte aussi sur la collaboration avec l'Institut français de Lituanie et avec le Ministère de la Culture de Lituanie.

J'attends la version filmée du spectacle pour la montrer aux partenaires lituaniens.

Je te souhaite aussi un repos estival après de toutes tes immenses activités à l'hommage de Greimas.

Toutes mes amitiés,

Kestutis Nastopka

Chère Madame Frot,
C'est à mon tour de bien vouloir vous remercier.

Je vais prévenir la « petite équipe » de la Fondation de cette très heureuse nouvelle de la reprise de votre spectacle Madame Frot.

Nous étions à la Mairie de Paris en mai dernier et votre prestation nous avait fait forte impression. Quel travail vous avez réalisé !

Nous vous souhaitons le meilleur pour la suite.

Bien chaleureusement. Maryline Girodias

Maryline Girodias

Déléguée Générale Adjointe

FONDATION D'ENTREPRISE LA POSTE

Bonsoir Dominique

Avez-vous reçu mon message précédent?

Je serai avec vous par la pensée. Je suis certaine que votre public du Théâtre National de Vilnius sera sous le charme et même hypnotisé comme le fut votre public parisien.

J'entends encore votre voix et suis encore bouleversée en vous revoyant seule sur scène interprétant un texte si difficile avec tant d'ardeur, de justesse, de sensibilité. Un moment fort, unique que j'ai eu la chance de vivre et dont je vous remercie.

Si vous voulez bien m'envoyer quelques visuels après votre passage à Vilnius, je me ferai un plaisir d'en faire l'écho dans <http://prestiges.international/>

Bien à vous, Christine

Greimas Vilniuje, teatro scenoje

DAIVA ŠABASEVIČIENĖ 2018-02-05 | menufaktura.lt

Ir galop viską sudėjus: ar tas dūmų šydas gali bent kiek praplyšti ir prasiskleisti - nesvarbu - į gyvenimą ar į mirtį? (Algirdas Julius Greimas)

Vasario 22 d. Lietuvos nacionaliniame dramos teatre garsi prancūzų aktorė Dominique Frot pristatys spektaklį pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus „Netikėtumas slepiasi“.

Dominique Frot vaidina Paryžiaus Nantero ir Miesto teatre. Ji filmuojasi kine ir televizijos serialuose, dėsto Paryžiaus Nacionalinėje konservatorijoje. Aktorė vaidino Peterio Brooko, Claude'o Régy, Lucio Bondy, François'o Orsoni ir kitų garsių režisierių spektakliuose, tris metus dirbo Berlyne, vaidino Thomas'o Ostermeierio Goethe's „Fauste“.

Laukdama susitikimo su Vilniaus žiūrovais, Dominique Frot rašė: „Mane sujaudino pasiūlymas pratęsti tai, ką atradau susipažinusi su Greimo nueitu keliu ir gestais. Ir galimybė tai padaryti Vilniuje. Vilnius - skambus žodis. Man sakė, kad jo aidas girdėti mieste!“

Su pagrindiniais šios viešnagės iniciatoriais - literatūrologais, literatūros kritikais, žinomais semiotikais Kęstučiu Nastopka ir Sauliumi Žuku - kalbasi Daiva Šabasevičienė.

Jūsų dėka netrukus Vilniaus publika galės pasimėgauti prancūzų aktorės Dominique Frot savarankiškai parengtu spektakliu „Netikėtumas slepiasi“ pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus. Kaip Jūs jį atradote?

Kęstutis Nastopka. Spektaklis buvo parodytas Paryžiaus merijoje pernai gegužės 30 dieną. Tuo metu vyko prancūzų semiotikų suvažiavimas, kurio šūkis buvo: „Greimas šiandien: struktūros ateitis“. Spektaklis paliko man neišdildomą įspūdį. Paklausiau aktorės, kaip jai pavyko atmintinai išmokyti tokį abstraktų tekstą. Ji atsakė: „Dėl to, kad Greimas man nepaprastai artimas“. Aktorė atrinko ir labai įtaigiai intonavo tokias Greimo citatas, kurias buvo nesunku suvokti.

Saulius Žukas. Gal tik reikėtų stabtelėti prie žodžio „pasimėgavimas“, kai kalbam apie šį spektaklį. Jis nebus visai tradicinis. Iš Greimo nepadarysi šou, tai minties puota. Aš nemačiau paryžietiško spektaklio, bet sprendžiu apie jį, remdamasis aktorės pasakojimu, kuo jai svarbus Greimas. Atrodo, kad aktorė apčiuopė vieną svarbiausių Greimo semiotikos temų - žmogus nuolatos ieško žodžių, kaip išsakyti tai, ko, tiesą sakant, neįmanoma iki galo išsakyti, kas tik nujaučiama. O „žodžiai“ gali būti patys įvairiausi - ir išreikšti kalbos garsais, ir muzikos garsais, ir veido mimika, ir judesiais, ir scenografija ar scenos apšvietimu ir t.t.

2017 metais Lietuva minėjo pasaulinio garso mokslininko Algirdo Juliaus Greimo (1917-1992) metus. Lituanistai, filosofai per šį laikotarpį nuveikė labai daug. Programa nuvilnijo per visą Lietuvą, kai kas tebevyksta dabar. Didįjį prasmės ieškotoją Greimą išprausti į konkretaus laiko rėmus neįmanoma, bet gal galėtumėte išskirti svarbiausius darbus, kurie buvo įvykdyti „Greimo metais“?

Kęstutis Nastopka. Džiaugiuosi, kad Greimo paminėjimas rado atgarsį visoje Lietuvoje ir už jos ribų. Apie jį buvo kalbama tarptautinėse konferencijose Paryžiuje, Maskvoje, Kaune. Greimo centro suburti semiotikai lankėsi daugelyje Lietuvos universitetų, taip pat Prienuose ir Šiauliuose. Man pats įspūdingiausias buvo Greimo paminėjimas Kunigiškių pradinėje mokykloje (Anykščių rajone), kur grįžusi iš Tulos 1918 m. apsigyveno Greimų šeima. Žvarbų spalį susirinkę į nekūrenamą nebeveikiančios mokyklos klasę aplinkinių kaimų gyventojai klausėsi pranešimų apie Greimo gyvenimą ir darbus. Nuostabų Greimo portretą sukūrė Šiaulių menų mokyklos auklėtinė Kamilė Jankauskaitė, laimėjusi Greimui skirtą meninių darbų konkursą.

Saulius Žukas. Iš minėtųjų šia proga dalykų vienas svarbiausių - galingai atrodžiusi Kauno technologijos universitete surengta Pasaulinė semiotikos konferencija, į kurią susirinko įvairių pakraipų semiotikai. Greimo mokykla buvo labai solidžiai pristatyta.

Tačiau dėl vieno dalyko turiu nerimo: ar pasibaigus jubiliejams, neužges ir susidomėjimas. Tai iššūkis semiotikų bendruomenei, kuri, tiesą sakant, prie iššūkių pripratusi...

Greimo idėjos žinomos visame pasaulyje. Ar po Greimo metų atsirado naujų atgarsių?

Kęstutis Nastopka. „Baltų lankų“ leidykla išleido oprofesoriaus Arūno Sverdiolo sudarytą 775 puslapių knygą „Algirdas Julius Greimas. Asmuo ir idėjos“. Šiomet turi pasirodyti antrasis šio leidinio tomas, kuriame lietuvių prancūzų ir italų semiotikai nagrinėja teorinius Greimo darbus. Kartu su Sauliumi Žuku išvertėme Greimo studiją „Maupassant. Teksto semiotika: praktinės pratybos“. Ši nepakeičiama literatūros tyrinėjams knyga turėtų netrukus pasirodyti. Amerikiečių profesorius Thomas F. Brodenas parašė pirmąją mokslinę Greimo bibliografiją, kuri baigiama versti į lietuvių kalbą. Greimas nuolat pabrėždavo, kad semiotika ne tik rimtas, bet ir linksmas mokslas. Todėl mane kabai nudžiugino Miglės Anušauskaitės komiksas „Dr. Kvadratas“.

Saulius Žukas. Man atrodo, svarbus jau minėtos Kauno konferencijos klausimas - ar Greimas ir jo mokslas jau istorija, ar jis yra aktualus ir šiandien? Atsakymas vienareikšmis - Greimo idėjos gyvos, jos plėtojamos ir pritaikomos įvairiausiose srityse.

Dalis rašytinio meno tyrinėtojų teigia, kad kai kurių autorių neįmanoma perkelti į kitas erdves - teatrą ar kiną. Taip dažnai kalbama minint Williamą Cuthbertą Faulknerį ar Marcelį Proustą. Žinoma, egzistuoja įvairių interpretacijų, bet jos paprastai nepasiekia to gylio, kurį gali patirti skaitydamas. Greimo atvejis būtų dar išskirtinesnis. Semiotikas teatre! Ar nepavojinga?

Kęstutis Nastopka. Dominique Frot spektaklis yra ambicingas iššūkis. Niekad nebūčiau įsivaizdavęs, kad Greimas gali šitaip prabilti nuo scenos pakylas. Tiesą sakant, pakylas šiame spektaklyje nėra. Aktorė vaikšto tarp žiūrovų.

Saulius Žukas. Galimybė Greimo raštus pritaikyti scenai rodo, kad tai ne vien gryna ir sunki teorija. Be aiškių sąlyčių su mūsų laikų žmogaus gyvenimu sunku būtų sukurti spektaklį. Kita vertus, spektaklis turėtų atkreipti dėmesį į Greimo raštų „poetiką“, jo nuolatos sargyboje stovinčią ironiją. Be abejo, tai aktorės siūlomas Greimo perskaitymas, įdomu bus pamatyti, į ką ji atkreipia dėmesį, ką ir kodėl pabrėžia.

Nedidelė aktorė galingu balsu. Ji ypač raiškiai sudėlioja sakinių prasmes. Pati atrinkusi tekstus juos išskleidė prabangioje Paryžiaus miesto rotušėje, 2017 m. atidarant Prancūzijos asociacijos semiotikų tarptautinį kongresą. Kuo privalu pasirūpinti, kad šie tekstai būtų išgirsti asketiškoje Lietuvos nacionalinio dramos teatro fojė?

Kęstutis Nastopka. Aktorė drauge yra ir savo spektaklio režisierė. Rengdamasi Vilniaus spektakliui ji intensyviai bendravo su Lietuvos nacionalinio dramos teatro techniniu personalu, sprendė erdvės įforminimo ir apšvietimo problemas. „Niekada nepamirškite šviesos! Ji pakeičia tikrovės prigimtį. Jos greitis - absoliuto žymė“, - įspėja aktorė. Tikiusi, kad mūsų teatre Greimo spektaklis įgaus naują alsavimą.

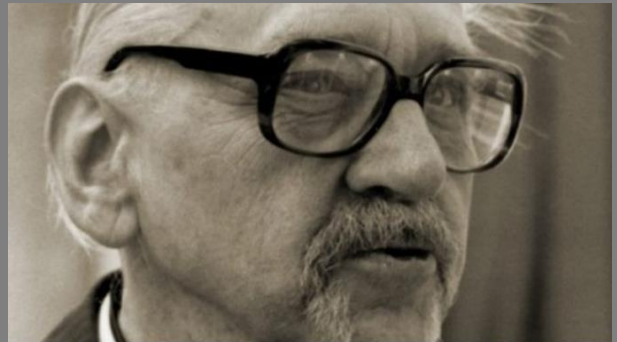
Saulius Žukas. O gal toks spektaklis paprovokuos ir mūsų aktorius imtis netikėtų, neįprastų teatro scenai tekstų? Matyt, svarbiausia yra teksto keliama intriga, netikėti minties posūkiai. Tokių dalykų galima rasti ne vien grožiniuose pasakojimuose. Juk svarstymą, vidinę diskusiją galima paversti netgi aistringų dialogu.

Semiotikai Lietuvoje - paradoksaliai reiškinys. Popso daugėja, jis smelkiasi į aukštąją kultūrą, o semiotikų tarytum taip pat daugėja. Ar ši visuomenės minties properša nepavojinga?

Kęstutis Nastopka. Popso ir semiotikų jėgos nelygios. Bet semiotikai nė nesistengia varžytis su popsu. Tikėdami, kaip ir Greimas, kad pasaulį įmanoma suprasti, manau, kad jie įstengtų patikimai paaiškinti ir tai, ką reiškia masinė kultūra.

Saulius Žukas. Kęstutis jau minėjo „patikimą paaiškinimą“. Ir man atrodo, kad semiotikos tikslas reflektuoti kultūrą, bandyti ją suprasti. Visai nesvarbu, ar čia popsas, ar kokie nors elitiniai reikalai. Juk nesunkiai pastebime, kad popso forma galima pasakyti svarbius ir netgi sudėtingus dalykus, o elitinio meno formos gali slėpti primityvumą, banalybę. Mes mokome „skaityti“, suprasti bet kokią tekstą, išreikštą bet kokia „kalba“ plačiąja šio žodžio prasme.

<http://www.menufaktura.lt/?m=1024&s=68063>

Ir galop viską sudėjus: ar tas dūmų šydas gali bent kiek praplyšti ir prasiskleisti – nesvarbu – į gyvenimą ar į mirtį? (Algirdas Julius Greimas)

Daugiau skaitykite: <https://www.lzinios.lt/lzinios/Kultura-ir-pramogos/greimas-vilniuje/259468>

© Lietuvos žinios

Vasario 22 d. Lietuvos nacionaliniame dramos teatre garsi prancūzų aktorė Dominique Frot pristatys spektaklį pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus „Netikėtumas slepiasi“. Laukdamą susitikimo su Vilniaus žiūrovais Dominique Frot rašė: „Mane sujaudino pasiūlymas pratęsti tai, ką atradau susipažinusi su Greimo nueitu keliu ir gestais. Ir galimybė tai padaryti Vilniuje. Vilnius – skambus žodis. Man sakė, kad jo aidas girdėti mieste!“ Apie pokalbį su pagrindiniais šios viešnagės iniciatoriais – literatūrologais, literatūros kritikais, žinomais semiotikais Kęstučiu Nastopka ir Sauliumi Žuku. Saulius Žukas./ „Baltos lankos“ nuotrauka Saulius Žukas./ „Baltos lankos“ nuotrauka – Jūsų dėka netrukus Vilniaus publika galės pasimėgauti prancūzų aktorės Dominique Frot savarakiškai parengtu spektakliu „Netikėtumas slepiasi“ pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus. Kaip Jūs ją atradote? Kęstutis Nastopka. Spektaklis buvo parodytas Paryžiaus merijoje pernai gegužės 30 dieną. Tuo metu vyko prancūzų semiotikų suvažiavimas, kurio šūkis buvo: „Greimas šiandien: struktūros ateitis“. Spektaklis paliko man neišdildomą įspūdį. Paklausiau aktorės, kaip jai pavyko atmintinai išmokyti tokį abstraktų tekstą. Ji atsakė: „Dėl to, kad Greimas man nepaprastai artimas“. Aktorė atrinko ir labai įtaigiai intonavo tokias Greimo citatas, kurias buvo nesunku suvokti. Saulius Žukas. Gal tik reikėtų stabtelėti prie žodžio „pasimėgavimas“, kai kalbam apie šį spektaklį. Jis nebus visai tradicinis. Iš Greimo nepadarysi šou, tai minties puota. Aš nemačiau paryžietiško spektaklio, bet sprendžiu apie jį remdamasis aktorės pasakojimu, kuo jai svarbus Greimas. Atrodo, kad aktorė apčiuopė vieną svarbiausių Greimo semiotikos temų – žmogus nuolat išsako žodžių, kaip išsakyti tai, ko, tiesą sakant, neįmanoma iki galo išsakyti, kas tik naujausia. O „žodžiai“ gali būti patys įvairiausi – ir išreikšti kalbos garsais, ir muzikos garsais, ir veido mimika, ir judesiais, ir scenografija ar scenos apšvietimu ir t.t. 2017 metais Lietuva minėjo pasaulinio garso mokslininko Algirdo Juliaus Greimo (1917–1992) metus. Lituanistai, filosofai per šį laikotarpį nuveikė labai daug. Programa nuvilnijo per visą Lietuvą, kai kas tebevyksta dabar. Didįjį prasmės ieškotoją Greimą įsprausti į konkretaus laiko rėmus neįmanoma, bet gal galėtumėte išskirti svarbiausius darbus, kurie buvo įvykdyti „Greimo metais“? K. Nastopka. Džiaugiuosi, kad Greimo paminėjimas rado atgarsį visoje Lietuvoje ir už jos ribų. Apie jį buvo kalbama tarptautinėse konferencijose Paryžiuje, Maskvoje, Kaune. Greimo centro suburti semiotikai lankėsi daugelyje Lietuvos universitetų, taip pat Prienuose ir Šiauliuose. Man pats įspūdingiausias buvo Greimo paminėjimas Kunigiškių pradinėje mokykloje (Anykščių rajone), kur grįžusi iš Tulos 1918 m. apsigyveno Greimų šeima. Žvabų spalį susirinkę į nekūrenamą beveikiančios mokyklos klasę aplinkinių kaimų gyventojai klausėsi pranešimų apie Greimo gyvenimą ir darbus. Nuostabų Greimo portretą sukūrė Šiaulių menų mokyklos auklėtinė Kamilė Jankauskaitė, laimėjusi Greimui skirtą meninių darbų konkursą. S. Žukas. Iš minėtųjų šia proga dalykų vienas svarbiausių – galingai atrodžiusi Kauno technologijos universitete surengta Pasaulinė semiotikos konferencija, į kurią susirinko įvairių pakraipų semiotikai. Greimo mokykla buvo labai solidžiai pristatyta. Tačiau dėl vieno dalyko turiu nerimo, ar pasibaigus jubiliejams, neužges ir susidomėjimas. Tai iššūkis semiotikų bendruomenei, kuri, tiesą sakant, prie iššūkių pripratusi... Greimo idėjos žinomos visame pasaulyje. Ar po Greimo metų atsirado naujų atgarsių? K. Nastopka. Išleista profesorius Arūno Sverdiolo sudaryta ir „Baltų lankų“ leidyklos išleista 775 puslapių knyga „Algirdas Julius Greimas. Asmuo ir idėjos“. Šiomet turi pasirodyti antrasis šio leidinio tomas, kuriame lietuvių prancūzų ir italų semiotikai nagrinėja teorinius Greimo darbus. Kartu su Sauliumi Žuku išvertėme Greimo studiją „Maupassant. Teksto semiotika: praktinės pratybos“. Ši nepakeičiama literatūros tyrinėtojų knyga turėtų netrukus pasirodyti. Amerikiečių profesorius Thomas F. Brodenas parašė pirmąją mokslinę Greimo bibliografiją, kuri baigiama versti į lietuvių kalbą. Greimas nuolat pabrėždavo, kad semiotika ne tik rimtas, bet ir linksmas mokslas. Todėl mane kabai nudžiugino Miglės Anušauskaitės komiksas „Dr. Kvadratas“. S. Žukas. Man atrodo, svarbus jau minėtos Kauno konferencijos klausimas – ar Greimas ir jo mokslas jau istorija, ar jis yra aktualus ir šiandien? Atsakymas vienareikšmis – Greimo idėjos gyvos, jos plėtojamos ir pritaikomos pačiose įvairiausiose srityse. Kęstutis Nastopka./ Džojos Barysaitės nuotrauka Kęstutis Nastopka./ Džojos Barysaitės nuotrauka Dalis rašytinio meno tyrinėtojų teigia, kad kai kurių autorių neįmanoma perkelti į kitas erdves – teatrą ar kiną. Taip dažnai kalbama minint Williamą Cuthbertą Faulknerį ar Marcelį Proustą. Žinoma, egzistuoja įvairių interpretacijų, bet jos paprastai nepasiekia to gylio, kurį gali patirti skaitydamas. Greimo atvejis būtų dar išskirtinesnis. Semiotikas teatre! Ar nepavojinga? K. Nastopka. Dominique Frot spektaklis yra ambicingas iššūkis. Niekad nebūčiau įsivaizdavęs, kad Greimas gali šitaip prabilti nuo scenos pakylas. Tiesą sakant, pakylas šiame spektaklyje nėra. Aktorė vaikšto tarp žiūrovų. S. Žukas. Galimybė Greimo raštus pritaikyti scenai rodo, kad tai ne vien gryna ir sunki teorija. Be aiškių sąlyčių su mūsų laikų žmogaus gyvenimu sunku būtų sukurti spektaklį. Kita vertus, spektaklis turėtų atkreipti dėmesį į Greimo raštų „poetiką“, jo nuolatos sargyboje stovinčią ironiją. Be abejo, tai aktorės siūlomas Greimo perskaitymas, įdomu bus pamatyti, į ką ji atkreipia dėmesį, ką ir kodėl pabrėžia. Lietuvai Jūs pristatote

unikalią aktorę Dominique Frot, vaidinančią Paryžiaus Nantero ir Miesto teatre. Ji filmuojasi kine ir televizijos serialuose, dėsto Paryžiaus Nacionalinėje konservatorijoje. D. Frot vaidino Peterio Brooko, Claude'o Régy, Luco Bondy, François'o Orsoni ir kitų garsių režisierių spektakliuose, net tris metus dirbo Berlyne, vaidino Thomas'o Ostermeierio Goethe's „Fauste“. Ar teko ją matyti vaidinant gyvai? S. Žukas. Ne, aš jos ir jos pastatyto spektaklio nemačiau. Nedidelė aktorė, kurios galingas balsas. Ji ypač raiškiai sudėlioja sakinių prasmes. Pati atrinkusi tekstus juos išskleidė prabangioje Paryžiaus miesto rotušėje, 2017 m. atidarant Prancūzijos asociacijos semiotikų tarptautinį kongresą. Kuo privalu pasirūpinti, kad šie tekstai būtų išgirsti asketiškoje Lietuvos nacionalinio dramos teatro fojė? K. Nastopka. Aktorė drauge yra ir savo spektaklio režisierė. Rengdamasi Vilniaus spektakliui ji intensyviai bendravo su Lietuvos nacionalinio dramos teatro techniniu personalu, sprendė erdvės įforminimo ir apšvietimo problemas. „Niekada nepamirškite šviesos! Ji pakeičia tikrovės prigimtį. Jos greitis – absoliuti žymė“, – įspėja autorė. Tikiuosi, kad mūsų teatre Greimo spektaklis įgaus naują alsavimą. S. Žukas. O gal toks spektaklis paprovokuos ir mūsų aktorius imtis netikėtų, neįprastų teatro scenai tekstų? Matyt, svarbiausia yra teksto keliama intriga, netikėti minties posūkiai. Tokių dalykų galima rasti ne vien grožiniuose pasakojimuose. Juk svarstymą, vidinę diskusiją galima paversti netgi aistringiu dialogu. Semiotikai Lietuvoje – paradoksalus reiškiny. Popso daugėja, jis smelkiasi į aukštąją kultūrą, o semiotikų tarytum taip pat daugėja. Ar ši visuomenės minties properša nepavojinga? K. Nastopka. Popso ir semiotikų jėgos nelygios. Bet semiotikai nė nesistengia varžytis su popsu. Tikėdami, kaip ir Greimas, kad pasaulį įmanoma suprasti, manau, kad jie įstengtų patikimai paaiškinti ir tai, ką reiškia masinė kultūra. S. Žukas. Kęstutis jau minėjo „patikimą paaiškinimą“. Ir man atrodo, kad semiotikos tikslas reflektuoti kultūrą, bandyti ją suprasti. Visai nesvarbu, ar čia popsas, ar kokie nors elitiniai reikalai. Juk nesunkiai pastebime, kad popso forma galima pasakyti svarbius ir netgi sudėtingus dalykus, o elitinio meno formos gali slėpti primityvumą, banalybę. Mes mokome „skaityti“, suprasti bet kokią tekstą, išreikštą bet kokia „kalba“ plačiaja šio žodžio prasme. Dėkoju už pokalbį.

Daugiau
© Lietuvos žinios

skaitykite:

<https://www.lzinios.lt/lzinios/Kultura-ir-pramogos/greimas-vilniuje/259468>

Jūs dėka netrukus Vilniaus publika galės pasimėgauti prancūzų aktorės D. Frot savarankiškai parengtu spektakliu „Netikėtumas slepiasi“ pagal A. J. Greimo tekstus. Kaip Jūs ją atradote?

Kęstutis Nastopka: Spektaklis buvo parodytas Paryžiaus merijoje pernai gegužės 30 dieną. Tuo metu vyko prancūzų semiotikų suvažiavimas, kurio šūkis buvo: „A. J. Greimas šiandien: struktūros ateitis“. Spektaklis paliko man neišdildomą įspūdį. Paklausiau aktorės, kaip jai pavyko atmintinai išmokyti tokį abstraktų tekstą. Ji atsakė: „Dėl to, kad A. J. Greimas man nepaprastai artimas.“ Aktorė atrinko ir labai įtaigiai intonavo tokias A. J. Greimo citatas, kurias buvo nesunku suvokti.

Saulius Žukas: Gal tik reikėtų stabtelėti prie žodžio „pasimėgavimas“, kai kalbame apie šį spektaklį. Jis nebus visai tradicinis. Iš A. J. Greimo nepadarysi šou, tai minties puota. Aš nemačiau paryžietiško spektaklio, bet sprendžiu apie jį remdamasis aktorės pasakojimu, kuo jai svarbus A. J. Greimas. Atrodo, kad aktorė apčiuopė vieną svarbiausių A. J. Greimo semiotikos temų – žmogus nuolatato ieško žodžių, kaip išsakyti tai, ko, tiesą sakant, neįmanoma iki galo išsakyti, kas tik nujauciama. O „žodžiai“ gali būti patys įvairiausi – ir išreikšti kalbos garsais, ir muzikos garsais, ir veido mimika, ir judesiais, ir scenografija ar scenos apšvietimu ir t. t.

2017 metais Lietuva minėjo pasaulinio garso mokslininko A. J. Greimo (1917–1992) metus. Lituanistai, filosofai per šį laikotarpį nuveikė labai daug. Programa nuvilnijo per visą Lietuvą, kai kas tebevyksta dabar. Didįjį prasmės ieškotoją A. J. Greimą išprausti į konkretaus laiko rėmus neįmanoma, bet gal galėtumėte išskirti svarbiausius darbus, kurie buvo įvykdyti A. J. Greimo metais?

K. Nastopka: Džiaugiuosi, kad A. J. Greimo paminėjimas rado atgarsį visoje Lietuvoje ir už jos ribų. Apie jį buvo kalbama tarptautinėse konferencijose Paryžiuje, Maskvoje, Kaune. A. J. Greimo centro suburti semiotikai lankėsi daugelyje Lietuvos universitetų, taip pat Prienuose ir Šiauliuose. Man pats įspūdingiausias buvo A. J. Greimo paminėjimas Kunigiškių pradinėje mokykloje (Anykščių rajone), kur grįžusi iš Tulos 1918 m. apsigyveno Greimų šeima. Žvabų spalį susirinkę į nekūrenamą nebeveikiančios mokyklos klasę aplinkinių kaimų gyventojai klausėsi pranešimų apie A. J. Greimo gyvenimą ir darbus. Nuostabų jo portretą sukūrė Šiaulių menų mokyklos auklėtinė Kamilė Jankauskaitė, laimėjusi A. J. Greimui skirtą meninių darbų konkursą. **S. Žukas:** Iš minėtų šia proga dalykų vienas svarbiausių – galingai atrodžiusi Kauno technologijos universitete surengta Pasaulinė semiotikos konferencija, į kurią susirinko įvairių pakraipų semiotikai. A. J. Greimo mokykla buvo labai solidžiai pristatyta.

Tačiau dėl vieno dalyko turiu nerimo, ar, pasibaigus jubiliejams, neužges ir susidomėjimas. Tai iššūkis semiotikų bendruomenei, kuri, tiesą sakant, prie iššūkių pripratusi...

TEATRAS | Kultūra

Vasario 6 d.

GREIMAS VILNIUJE
DAIVA ŠABASEVIČIENĖ

„Ir galop viską sudėjus: ar tas dūmų šydas gali bent kiek praplyšti ir prasiskleisti – nesvarbu – į gyvenimą ar į mirtį?“ (Algirdas Julius Greimas)

Vasario 22 d. Lietuvos nacionaliniame dramos teatre garsi prancūzų aktorė Dominique Frot pristatys spektaklį pagal Algirdo Julius Greimo tekstus „Netikėtumas slepiasi“. Laukdamas susitikimo su Vilniaus žiūrovais D. Frot rasė: „Mane sujaukino pasiūlymas pratesti tai, ką atradau susipažinusi su A. J. Greimo nueitu keliu ir gestais. Ir galimybė tai padaryti Vilniuje. Vilnius – skambus žodis. Man sakė, kad jo aidas girdėti miestel!“

Semiotikas Algirdas Julius Greimas (apie 1985 m.).

Apie tai Daiva Šabasevičienė kalbasi su pagrindiniais šios viešnagės iniciatoriais – literatūrologais, literatūros kritikais, žinomais semiotikais Kęstučiu NASTOPKA ir Sauliumi ŽUKU.

Literatūrologas Saulius Žukas.
„Baltų lankų“ nuotr.

A. J. Greimo idėjos žinomos visame pasaulyje. Ar po jo metų atsirado naujų atgarsių?

K. Nastopka: Išleista profesorius Arūno Sverdiolo sudaryta ir „Baltų lankų“ leidyklos išleista 775 puslapių knyga „Algirdas Julius Greimas. Asmuo ir idėjos“. Šiomet turi pasirodyti antrasis šio leidinio tomas, kuriame lietuvių prancūzų ir italų semiotikai nagrinėja teorinius A. J. Greimo darbus. Kartu su S. Žuku išvertėme A. J. Greimo studiją „Maupassant. Teksto semiotika: praktinės pratybos“. Ši nepakeičiama literatūros tyrinėtojas knyga turėtų netrukus pasirodyti. Amerikiečių profesorius Thomasas F. Brodenas parašė pirmąją moksline A. J. Greimo bibliografiją, kuri baigiama versti į lietuvių kalbą. A. J. Greimas nuolat pabrėždavo, kad semiotika – ne tik rimtas, bet ir linksmas mokslas. Todėl mane labai nudžiugino Miglės Anušauskaitės komiksas „Dr. Kvadratas“.

S. Žukas: Man atrodo, svarbus jau minėtos Kauno konferencijos klausimas – ar A. J. Greimas ir jo mokslas jau istorija, ar jis yra aktualus ir šiandien? Atsakymas vienareikšmis – A. J. Greimo idėjos gyvos, jos plėtojamos ir pritaikomos pačiose įvairiausiose srityse.

bus jau minėtos Kauno konferencijos klausimas – ar A. J. Greimas ir jo mokslas jau istorija, ar jis yra aktualus ir šiandien?

Atsakymas vienareikšmis – A. J. Greimo idėjos gyvos, jos plėtojamos ir pritaikomos pačiose įvairiausiose srityse.

Dalis rašytinio meno tyrinėtojų teigia, kad kai kurių autorių neįmanoma perkelti į kitas erdves – teatrą ar kiną. Taip dažnai kalbama minint Williamą Cuthbertą Faulknerį ar Marcelį Proustą. Žinoma, egzistuoja įvairių interpretacijų, bet jos paprastai nepasiekia to gylio, kurį gali patirti skaitydamas. Greimo atvejis būtų dar išskirtinesnis. Semiotikas teatre! Ar nepavojinga?

K. Nastopka: D. Frot spektaklis yra ambicingas iššūkis. Niekad nebūčiau įsivaizdavęs, kad A. J. Greimas gali šitaip prabilti nuo scenos pakylęs. Tiesą sakant, pakylęs šiame spektaklyje nėra. Aktorė vaikšto tarp žiūrovų.

S. Žukas: Galimybė A. J. Greimo raštus pritaikyti scenai rodo, kad tai ne vien gryna ir sunki teorija. Be aiškių sąlyčių su mūsų laikų žmogaus gyvenimu sunku būtų sukurti spektaklį. Kita vertus, spektaklis turėtų atkreipti dėmesį į A. J. Greimo raštų poetiką, jo nuolatos sargyboje stovinčią ironiją. Be abejo, tai aktorės siūlomas A. J. Greimo perskaitymas, įdomu bus pamatyti, į ką ji atkreipia dėmesį, ką ir kodėl pabrėžia.

Lietuvai Jūs pristatote unikalią aktorę D. Frot, vaidinančią Paryžiaus Nantero ir Miesto teatre. Ji filmuojasi kine ir televizijos serialuose, dėsto Paryžiaus nacionalinėje konservatorijoje. D. Frot vaidino Peterio Brooko, Claude'o Rėgy, Luco Bondy, François Orsoni ir kitų garsių režisierių spektakliuose, net trejus metus dirbo Berlyne, vaidino Thomaso Ostermeierio Goethe „Fauste“. Ar teko ją matyti vaidinant gyvai?

S. Žukas: Ne, aš jos ir jos pastatyto spektaklio nemačiau.

Nedidelė aktorė galingu balsu. Ji ypač raiškiai sudėlioja sakinių prasmes. Pati atrinkusi tekstus juos išskleidė prabangioje Paryžiaus miesto rotušėje, 2017 m. atidarant Prancūzijos asociacijos semiotikų tarptautinį kongresą. Kuo privalu pasirūpinti, kad šie tekstai būtų išgirsti asketiškoje Lietuvos nacionalinio dramos teatro fojė?

K. Nastopka: Aktorė drauge yra ir savo spektaklio režisierė. Rengdamasi Vilniaus spektakliui ji intensyviai bendravo su Lietuvos nacionalinio dramos teatro techniniu personalu, sprendė erdvės įforminimo ir apšvietimo problemas. „Niekada nepamirškite šviesos! Ji pakeičia tikrovės prigimtį. Jos greitis – absoliuto žymė“, – įspėja autorė. Tikiuosi, kad mūsų teatre A. J. Greimo spektaklis įgaus naują alsavimą.

S. Žukas: O gal toks spektaklis paprovokuos ir mūsų aktorius imtis netikėtų, neįprastų teatro scenai tekstų? Matyt, svarbiausia yra teksto keliama intriga, netikėti minties posūkiai. Tokių dalykų galima rasti ne vien grožiniuose pasakojimuose. Juk svarstymą, vidinę diskusiją galima paversti netgi aistringų dialogu.

Semiotikai Lietuvoje – paradoksaliai reiškinys. Popso daugėja, jis smelkiasi į aukštąją kultūrą, o semiotikų tarytum taip pat daugėja. Ar ši visuomenės minties properša nepavojinga?

K. Nastopka: Popso ir semiotikų jėgos nelygios. Bet semiotikai nė nesistengia varžytis su popsu. Tikėdami, kaip ir A. J. Greimas, kad pasaulį įmanoma suprasti, manau, kad jie įstengtų patikimai paaiškinti ir tai, ką reiškia masinė kultūra.

S. Žukas: Kęstutis jau minėjo patikimą paaiškinimą. Ir man atrodo, kad semiotikos tikslas reflektuoti kultūrą, bandyti ją suprasti. Visai nesvarbu, ar čia popsas, ar kokie nors elitiniai reikalai. Juk nesunkiai pastebime, kad popso forma galima pasakyti svarbius ir netgi sudėtingus dalykus, o elitinio meno formos gali slėpti primityvumą, banalybę. Mes mokome skaityti, suprasti bet kokį tekstą, išreikštą bet kokia kalba plačiaja šio žodžio prasme.

[Bernardinai.lt](#)

[Skaityti ir kitus šio autoriaus tekstus.](#)

Literatūrologas Kęstutis Nastopka. Džojos Barysaitės nuotr.

Ir galop viską sudėjus: ar tas dūmų šydas gali bent kiek praplyšti ir prasiskleisti – nesvarbu – į gyvenimą ar į mirtį? (Algirdas Julius Greimas) REKLAMA Vasario 22 d. Lietuvos nacionaliniame dramos teatre garsį prancūzų aktorė Dominique Frot pristatys spektaklį pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus „Netikėtumas slepiasi“. Laukdama susitikimo su Vilniaus žiūrovais Dominique Frot rašė: „Mane sujaudino pasiūlymas pratęsti tai, ką atradau susipažinusi su Greimo neuitu keliu ir gestais. Ir galimybė tai padaryti Vilniuje. Vilnius – skambus žodis. Man sakė, kad jo aidas girdėti mieste!“ Apie tai – pokalbis su pagrindiniais šios viešnagės iniciatoriais – literatūrologais, literatūros kritikais, žinomais semiotikais Kęstučiu Nastopka ir Sauliumi Žuku. – Jūsų dėka netrukus Vilniaus publika galės pasimėgauti prancūzų aktorės Dominique Frot savarankiškai parengtu spektakliu „Netikėtumas slepiasi“ pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus. Kaip Jūs ją atradote? Kęstutis Nastopka: Spektaklis buvo parodytas Paryžiaus merijoje pernai gegužės 30 dieną. Tuo metu vyko prancūzų semiotikų suvažiavimas, kurio šūkis buvo: „Greimas šiandien: struktūros ateitis“. Spektaklis paliko man neišdildomą įspūdį. Paklausiau aktorės, kaip jai pavyko atmintinai išmoksi tokį abstraktų tekstą. Ji atsakė: „Dėl to, kad

Greimas man nepaprastai artimas“. Aktorė atrinko ir labai įtaigiai intonavo tokias Greimo citatas, kurias buvo nesunku suvokti. REKLAMA Saulius Žukas: Gal tik reikėtų stabtelėti prie žodžio „pasimėgavimas“, kai kalbam apie šį spektaklį. Jis nebus visai tradicinis. Iš Greimo nepadarysi šou, tai minties puota. Aš nemačiau paryžietiško spektaklio, bet sprendžiu apie jį remdamasis aktorės pasakojimu, kuo jai svarbus Greimas. Atrodo, kad aktorė apčiuopė vieną svarbiausių Greimo semiotikos temų – žmogus nuolatos ieško žodžių, kaip išsakyti tai, ko, tiesą sakant, neįmanoma iki galo išsakyti, kas tik nujaučiama. O „žodžiai“ gali būti patys įvairiausi – ir išreikšti kalbos garsais, ir muzikos garsais, ir veido mimika, ir judesiais, ir scenografija ar scenos apšvietimu ir t.t. – 2017 metais Lietuva minėjo pasaulinio garso mokslininko Algirdo Juliaus Greimo (1917–1992) metus. Lituanistai, filosofai per šį laikotarpį nuveikė labai daug. Programa nuvilnijo per visą Lietuvą, kai kas tebevyksta dabar. Didįjį prasmės ieškotoją Greimą įsprausti į konkretaus laiko rėmus neįmanoma, bet gal galėtumėte išskirti svarbiausius darbus, kurie buvo įvykdyti „Greimo metais“? K. Nastopka: Džiaugiuosi, kad Greimo paminėjimas rado atgarsį visoje Lietuvoje ir už jos ribų. Apie jį buvo kalbama tarptautinėse konferencijose Paryžiuje, Maskvoje, Kaune. Greimo centro suburti semiotikai lankėsi daugelyje Lietuvos universitetų, taip pat Prienuose ir Šiauliuose. Man pats įspūdingiausias buvo Greimo paminėjimas Kunigiškių pradinėje mokykloje (Anykščių rajone), kur grįžusi iš Tulos 1918 m. apsigyveno Greimų šeima. Žvairių spalį susirinkę į nekūrenamą nebeveikiančios mokyklos klasę aplinkinių kaimų gyventojai klausėsi pranešimų apie Greimo gyvenimą ir darbus. Nuostabų Greimo portretą sukūrė Šiaulių menų mokyklos auklėtinė Kamilė Jankauskaitė, laimėjusi Greimui skirtą meninių darbų konkursą. 4 nuotr.S.Žukas.- S. Žukas: Iš minėtųnų šia proga dalykų vienas svarbiausių – galingai atrodžiusi Kauno technologijos universitete surengta Pasaulinė semiotikos konferencija, į kurią susirinko įvairių pakraipų semiotikai. Greimo mokykla buvo labai solidžiai pristatyta. Tačiau dėl vieno dalyko turiu nerimo, ar, pasibaigus jubiliejams, neužges ir susidomėjimas. Tai iššūkis semiotikų bendruomenei, kuri, tiesą sakant, prie iššūkių pripratusi... – Greimo idėjos žinomos visame pasaulyje. Ar po Greimo metų atsirado naujų atgarsių? K. Nastopka: Išleista profesorius Arūno Sverdiolo sudaryta ir „Baltų lankų“ leidyklos

išleista 775 puslapių knyga „Algirdas Julius Greimas. Asmuo ir idėjos“. Šiomet turi pasirodyti antrasis šio leidinio tomas, kuriame lietuvių prancūzų ir italų semiotikai nagrinėja teorinius Greimo darbus. Kartu su Sauliumi Žuku išvertėme Greimo studiją „Maupassant. Teksto semiotika: praktinės pratybos“. Ši nepakeičiama literatūros tyrinėtojų knyga turėtų netrukus pasirodyti. Amerikiečių profesorius Thomas F. Brodenas parašė pirmąją mokslinę Greimo bibliografiją, kuri baigiama versti į lietuvių kalbą. Greimas nuolat pabrėždavo, kad semiotika ne tik rimtas, bet ir linksmas mokslas. Todėl mane kabai nudžiugino Miglės Anušauskaitės komiksas „Dr. Kvadratas“. S. Žukas: Man atrodo, svarbus jau minėtos Kauno konferencijos klausimas – ar Greimas ir jo mokslas jau istorija, ar jis yra aktualus ir šiandien? Atsakymas vienareikšmis – Greimo idėjos gyvos, jos plėtojamos ir pritaikomos pačiose įvairiausiose srityse. – Dalis rašytinio meno tyrinėtojų teigia, kad kai kurių autorių neįmanoma perkelti į kitas erdves – teatrą ar kiną. Taip dažnai kalbama minint Williamą Cuthbertą Faulknerį ar Marcelį Proustą. Žinoma, egzistuoja įvairių interpretacijų, bet jos paprastai nepasiekia to gylio, kurį gali patirti skaitydamas. Greimo atvejis būtų dar išskirtinesnis. Semiotikas teatre! Ar nepavojinga? K. Nastopka: Dominique Frot spektaklis yra ambicingas iššūkis. Niekad nebūčiau įsivaizdavęs, kad Greimas gali šitaip prabilti nuo scenos pakylęs. Tiesą sakant, pakylęs šiame spektaklyje nėra. Aktorė vaikšto tarp žiūrovų. 4 nuotr. Dominique Frot. - S. Žukas: Galimybė Greimo raštus pritaikyti scenai rodo, kad tai ne vien gryna ir sunki teorija. Be aiškių sąlyčių su mūsų laikų žmogaus gyvenimu sunku būtų sukurti spektaklį. Kita vertus, spektaklis turėtų atkreipti dėmesį į Greimo raštų „poetiką“, jo nuolatos sargyboje stovinčią ironiją. Be abejo, tai aktorės siūlomas Greimo perskaitymas, įdomu bus pamatyti, į ką ji atkreipia dėmesį, ką ir kodėl pabrėžia. – Lietuvai Jūs pristatote unikalią aktorę Dominique Frot, vaidinančią Paryžiaus Nantero ir Miesto teatre. Ji filmuojasi kine ir televizijos serialuose, dėsto Paryžiaus Nacionalinėje konservatorijoje. D. Frot vaidino Peterio Brooko, Claude'o Régy, Luco Bondy, Fran'ois'o Orsoni ir kitų garsių režisierių spektakliuose, net tris metus dirbo Berlyne, vaidino Thomas'o Ostermeierio Goethe's „Fauste“. Ar teko ją matyti vaidinant gyvai? S. Žukas: Ne, aš jos ir jos pastatyto spektaklio nemačiau. – Nedidelė aktorė, kurios galingas balsas. Ji ypač raiškiai sudėlioja sakinių prasmes. Pati atrinkusi tekstus juos išskleidė prabangioje Paryžiaus miesto rotušėje, 2017 m. atidarant Prancūzijos asociacijos semiotikų tarptautinį kongresą. Kuo privalu pasirūpinti, kad šie tekstai būtų išgirsti asketiškoje Lietuvos nacionalinio dramos teatro fojė? K. Nastopka: Aktorė drauge yra ir savo spektaklio režisierė. Rengdamasi Vilniaus spektakliui ji intensyviai bendravo su Lietuvos nacionalinio dramos teatro techniniu personalu, sprendė erdves įforminimo ir apšvietimo problemas. „Niekada nepamirškite šviesos! Ji pakeičia tikrovės prigimtį. Jos greitis – absoliuto žymė“, – įspėja autorė. Tikiuosi, kad mūsų teatre Greimo spektaklis įgaus naują alsavimą. 4 nuotr. K. Nastopka. D. Barysaitės nuotr. S. Žukas: O gal toks spektaklis paprovokuos ir mūsų aktorius imtis netikėtų, neįprastų teatro scenai tekstų? Matyt, svarbiausia yra teksto keliama intriga, netikėti minties posūkiai. Tokių dalykų galima rasti ne vien grožiniuose pasakojimuose. Juk svarstymą, vidinę diskusiją galima paversti netgi aistringų dialogu. – Semiotikai Lietuvoje – paradoksaliai reiškinys. Popso daugėja, jis smelkiasi į aukštąją kultūrą, o semiotikų tarytum taip pat daugėja. Ar ši visuomenės minties properša nepavojinga? K. Nastopka: Popso ir semiotikų jėgos nelygios. Bet semiotikai nė nesistengia varžytis su popsu. Tikėdami, kaip ir Greimas, kad pasaulį įmanoma suprasti, manau, kad jie įstengtų patikimai paaiškinti ir tai, ką reiškia masinė kultūra. S. Žukas: Kęstutis jau minėjo „patikimą paaiškinimą“. Ir man atrodo, kad semiotikos tikslas reflektuoti kultūrą, bandyti ją suprasti. Visai nesvarbu, ar čia popsas, ar kokie nors elitiniai reikalai. Juk nesunkiai pastebime, kad popso forma galima pasakyti svarbius ir netgi sudėtingus dalykus, o elitinio meno formos gali slėpti primityvumą, banalybę. Mes mokome „skaityti“, suprasti bet kokį tekstą, išreikštą bet kokia „kalba“ plačiąja šio žodžio prasme.

Skaitykite daugiau: https://kultura.lrytas.lt/scena/2018/02/06/news/algirdas-julius-greimas-vilniuj-prabils-nuo-teatro-scenos-4542888/?utm_source=lrExtraLinks&utm_campaign=Copy&utm_medium=Copy

Ir galop viską sudėjęs: ar tas dūmų šydas gali bent kiek praplyšti ir prasiskleisti – nesvarbu – į gyvenimą ar į mirtį? (Algirdas Julius Greimas)

Vasario 22 d. Lietuvos nacionaliniame dramos teatre garsi prancūzų aktorė Dominique Frot pristatys spektaklį pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus „Netikėtumas slepiasi“. Laukdamas susitikimo su Vilniaus žiūrovais Dominique Frot rašė: „Mane sujaudino pasiūlymas pratesti tai, ką atradau susipažinusi su Greimo nueitu keliu ir gestais. Ir galimybė tai padaryti Vilniuje. Vilnius – skambus žodis. Man sakė, kad jo aidas girdėti mieste!“

Apie tai Daiva Šabasevičienė kalbasi su pagrindiniais šios viešosios iniciatorių – literatūrologais, literatūros kritikais, žinomais semiotikais Kęstučiu Nastopka ir Sauliumi Žuku.

Jūsų dėka netrukus Vilniaus publika galės pasimėgauti prancūzų aktorės Dominique Frot savarankiškai parengtu spektakliu „Netikėtumas slepiasi“ pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus. Kaip Jūs jį atradote?

.

Kęstutis Nastopka. Spektaklis buvo parodytas Paryžiaus merijoje pernai gegužės 30 dieną. Tuo metu vyko prancūzų semiotikų suvažiavimas, kurio šūkis buvo: „Greimas šiandien: struktūros ateitis“. Spektaklis paliko man neišdildomą įspūdį. Paklausiau aktorės, kaip jai pavyko atmintinai išmokyti tokį abstraktų tekstą. Ji atsakė: „Dėl to, kad Greimas man nepaprastai artimas“. Aktorė atrinko ir labai įtaigiai intonavo tokias Greimo citatas, kurias buvo nesunku suvokti.

Saulius Žukas. Gal tik reikėtų stabtelėti prie žodžio „pasimėgavimas“, kai kalbam apie šį spektaklį. Jis nebus visai tradicinis. Iš Greimo nepadarysi šou, tai minties puota. Aš nemačiau paryžietiško spektaklio, bet sprendžiu apie jį remdamasis aktorės pasakojimu, kuo jai svarbus Greimas. Atrodo, kad aktorė apčiuopė vieną svarbiausių Greimo semiotikos temų – žmogus nuolatos ieško žodžių, kaip išsakyti tai, ko, tiesą sakant, neįmanoma iki galo išsakyti, kas tik nujaučiama. O „žodžiai“ gali būti patys įvairiausi – ir išreikšti kalbos garsais, ir muzikos garsais, ir veido mimika, ir judesiais, ir scenografija ar scenos apšvietimu ir t.t.

2017 metais Lietuva minėjo pasaulinio garso mokslininko Algirdo Juliaus Greimo (1917–1992) metus. Lituanistai, filosofai per šį laikotarpį nuveikė labai daug. Programa nuvilnijo per visą Lietuvą, kai kas tebevyksta dabar. Didįjį prasmės ieškotoją Greimą išprausti į konkretaus laiko rėmus neįmanoma, bet gal galėtumėte išskirti svarbiausius darbus, kurie buvo įvykdyti „Greimo metais“?

K. Nastopka. Džiaugiuosi, kad Greimo paminėjimas rado atgarsį visoje Lietuvoje ir už jos ribų. Apie jį buvo kalbama tarptautinėse konferencijose Paryžiuje, Maskvoje, Kaune. Greimo centro suburti semiotikai lankėsi daugelyje Lietuvos universitetų, taip pat Prienuose ir Šiauliuose. Man pats įspūdingiausias buvo Greimo paminėjimas Kunigiškių pradinėje mokykloje (Anykščių rajone), kur grįžusi iš Tulos 1918 m. apsigyveno Greimų šeima. Žvabų spalį susirinkę į nekūrenamą nebeveikiančios mokyklos klasę aplinkinių kaimų gyventojai klausėsi pranešimų apie Greimo gyvenimą ir darbus. Nuostabų Greimo portretą sukūrė Šiaulių menų mokyklos auklėtinė Kamilė Jankauskaitė, laimėjusi Greimui skirtą meninių darbų konkursą.

S. Žukas. Iš minėtųjų šia proga dalykų vienas svarbiausių – galingai atrodžiusi Kauno technologijos universitete surengta Pasaulinė semiotikos konferencija, į kurią susirinko įvairių pakraipų semiotikai. Greimo mokykla buvo labai solidžiai pristatyta. Tačiau dėl vieno dalyko turiu nerimo, ar, pasibaigus jubiliejams, neužges ir susidomėjimas. Tai iššūkis semiotikų bendruomenei, kuri, tiesą sakant, prie iššūkių pripratusi...

Greimo idėjos žinomos visame pasaulyje. Ar po Greimo metų atsirado naujų atgarsių?

7d

Dailė

Muzika

Teatras

Kinas

Fotografija

Šokis

Tarp disciplinų

Daugiau temų

Archyvas

Kas kur kada

7md rekomenduoją

Savaitės filmai

7md meno projektai

Kultūra vaikams

Skelbimai

Paisėja

m-pustapiai

MOKETI SMS

PAREMKITE 7 meno dienas SMS žinute

Nr. 6 (1243), 2018-02-09

Teatras Anonsai

Daiva Šabasevičienė

Algirdas Julius Greimas apie 1980 m.

K. Nastopka. Išleista profesoriaus Arūno Sverdiolo sudaryta ir „Baltų lankų“ leidyklos išleista 775 puslapių knyga „Algirdas Julius Greimas. Asmuo ir idėjos“. Šiomet turi pasirodyti antrasis šio leidinio tomas, kuriame lietuvių prancūzų ir italų semiotikai nagrinėja teorinius Greimo darbus. Kartu su Sauliumi Žuku išvertėme Greimo studiją „Maupassant. Teksto semiotika: praktinės pratybos“. Ši nepakeičiama literatūros tyrinėtojų knyga turėtų netrukus pasirodyti. Amerikiečių profesorius Thomas F. Brodenas parašė pirmąją Greimo bibliografiją, kuri baigiama versti į lietuvių kalbą. Greimas nuolat pabrėždavo, kad semiotika ne tik rimtas, bet ir linksmas mokslas. Todėl mane kabai nudžiugino Miglės Anušauskaitės komiksas „Dr. Kvadratas“.

S. Žukas. Man atrodo, svarbus jau minėtos Kauno konferencijos klausimas – ar Greimas ir jo mokslas jau istorija, ar jis yra aktualus ir šiandien? Atsakymas vienareikšmis – Greimo idėjos gyvos, jos plėtojamos ir pritaikomos pačiose įvairiausiose srityse.

Dalis rašytinio meno tyrinėtojų teigia, kad kai kurių autorių neįmanoma perkelti į kitas erdves – teatrą ar kiną. Taip dažnai kalbama minint Williamą Cuthbertą Faulknerį ar Marcelį Proustą. Žinoma, egzistuoja įvairių interpretacijų, bet jos paprastai nepasiekia to gylio, kurį gali patirti skaitydamas. Greimo atvejis būtų dar išskirtinesnis. Semiotikas teatre! Ar nepavojinga?

K. Nastopka. Dominique Frot spektaklis yra ambicingas iššūkis. Niekad nebūčiau įsivaizdavęs, kad Greimas gali šitaip prabilti nuo scenos pakylęs. Tiesą sakant, pakylęs šiame spektaklyje nėra. Aktorė vaikšto tarp žiūrovų.

S. Žukas. Galimybė Greimo raštus pritaikyti scenai rodo, kad tai ne vien gryna ir sunki teorija. Be aiškių sąlyčių su mūsų laikų žmogaus gyvenimu sunku būtų sukurti spektaklį. Kita vertus, spektaklis turėtų atkreipti dėmesį į Greimo raštų „poetiką“, jo nuolatos sargyboje stovinčią ironiją. Be abejo, tai aktorės siūlomas Greimo perskaitymas, įdomu bus pamatyti, į ką ji atkreipia dėmesį, ką ir kodėl pabrėžia.

Lietuvai Jūs pristatote unikalią aktorę Dominique Frot, vaidinančią Paryžiaus Nantero ir Miesto teatre. Ji filmuojasi kine ir televizijos serialuose, dėsto Paryžiaus Nacionalinėje konservatorijoje. D. Frot vaidino Peterio Brooko, Claude'o Régy, Luco Bondy, François'o Orsoni ir kitų garsių režisierių spektakliuose, net tris metus dirbo Berlyne, vaidino Thomas'o Ostermeierio Goethe's „Fauste“. Ar teko ją matyti vaidinant gyvai?

S. Žukas. Ne, aš jos ir jos pastatyto spektaklio nemačiau.

Nedidelė aktorė, kurios galingas balsas. Ji ypač raiškiai sudėlioja sakinių prasmes. Pati atrinkusi tekstus juos išskleidė prabangioje Paryžiaus miesto rotušėje, 2017 m. atidarant Prancūzijos asociacijos semiotikų tarptautinį kongresą. Kuo privalu pasirūpinti, kad šie tekstai būtų išgirsti asketiškoje Lietuvos nacionalinio dramos teatro fojė?

K. Nastopka. Aktorė drauge yra ir savo spektaklio režisierė. Rengdamasi Vilniaus spektakliui ji intensyviai bendravo su Lietuvos nacionalinio dramos teatro techniniu personalu, sprendė erdvės įforminimo ir apšvietimo problemas. „Niekada nepamirškite šviesos! Ji pakeičia tikrovės prigimtį. Jos greitis – absoliuto žymė“, – įspėja autorė. Tikiuosi, kad mūsų teatre Greimo spektaklis įgaus naują alsavimą.

S. Žukas. O gal toks spektaklis paprovokuos ir mūsų aktorius imtis netikėtų, neprastų teatro scenai tekstų? Matyt, svarbiausia yra teksto keliama intriga, netikėti minties posūkiai. Tokių dalykų galima rasti ne vien grožiniuose pasakojimuose. Juk svarstymą, vidinę diskusiją galima paversti netgi aistringą dialogu.

Semiotikai Lietuvoje – paradoksalus reiškiny. Popsu daugėja, jis smelkiasi į aukštąją kultūrą, o semiotikų tarytum taip pat daugėja. Ar ši visuomenės minties properša nepavojinga?

K. Nastopka. Popsu ir semiotikų jėgos nelygios. Bet semiotikai nė nesistengia varžytis su popsu. Tikėdami, kaip ir Greimas, kad pasaulį įmanoma suprasti, manau, kad jie įstengtų patikimai paaiškinti ir tai, ką reiškia masinė kultūra.

S. Žukas. Kęstutis jau minėjo „patikimą paaiškinimą“. Ir man atrodo, kad semiotikos tikslas reflektuoti kultūrą, bandyti ją suprasti. Visai nesvarbu, ar čia popsas, ar kokie nors elitiniai reikalai. Juk nesunkiai pastebime, kad popso forma galima pasakyti svarbius ir netgi sudėtingus dalykus, o elitinio meno formos gali slėpti primityvumą, banalybę. Mes mokome „skaityti“, suprasti bet kokį tekstą, išreikštą bet kokia „kalba“ plačiąja šio žodžio prasme.

Dėkoju už pokalbį - <https://www.7md.lt/teatras/2018-02-09/Greimas-Vilniuje>

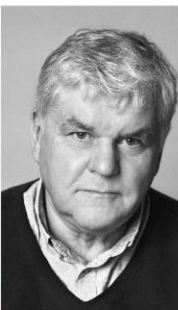

ŽMONĖS

PREMIJEROS | ARTISTAI | GYVENIMO POKALBIAI | MOKSLAS | KULTūra | LITERATūra | LOKALITETAI | PASAULINIO GARSO KONGRESAS 2018 | KINO PAVASARIS 2018 | OL | E! News partneris | [Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#)

ŽMONIEM.LT • KULTūra Publikuota: 2018 vasario 01, 16:30

Spektaklio „Netikėtumas slepiasi“ iniciatoriai: „Iš Greimo nepadarysi šou, tai minties puota“

INTERVU

Asmeninio archyvo nuotr. / K. Nastopka, D. Frot, S. Žukas

Autorius: Daiva Šabasevičienė Saithinis: Žmonės.lt

[Facebook](#) [Twitter](#) [Instagram](#) [Google+](#) [YouTube](#)

Lietuvos nacionaliniame dramos teatre vasario 22 d. prancūzų aktorė Dominique Frot pristatys spektaklį pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus „Netikėtumas slepiasi“. Laukdamas susitikimo Dominique rašė: „Mane sujudino pasiūlymas pratesti tai, ką atradau susipažinusi su Greimo nueitu keliu ir gestais. Ir galimybė tai padaryti Vilniuje, Vilnius – skambus žodis. Man sakė, kad jo aidas girdėti mieste!“ Apie tai Daiva Šabasevičienė kalbasi su pagrindiniais šios viešnagės iniciatoriais – literatūrologais, literatūros kritikais, žinomais semiotikais Kęstučiu Nastopka ir Sauliumi Žuku. Jūsų dėka netrukus Vilniaus publika galės pasimėgauti prancūzų aktorės Dominique Frot savarankiškai parengtu spektakliu „Netikėtumas slepiasi“ pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus. Kaip ją atradote? Kęstutis Nastopka: Spektaklis buvo parodytas Paryžiaus merijoje pernai gegužės 30 dieną. Tuo metu vyko prancūzų semiotikų suvažiavimas, kurio šūkis buvo: „Greimas šiandien: struktūros ateitis“. Spektaklis paliko man neišdildomą įspūdį. Paklausiau aktorės, kaip jai pavyko atmintinai išmokyti tokį abstraktų tekstą. Ji atsakė: „Dėl to, kad Greimas man nepaprastai artimas“. Aktorė atrinko ir labai įtaigiai intonavo tokias Greimo citatas, kurias buvo nesunku suvokti. Aktorė apčiuopė vieną svarbiausių Greimo semiotikos temų – žmogus nuolatos ieško žodžių, kaip išsakyti tai, ko, tiesą sakant, neįmanoma iki galo išsakyti, kas tik nujaučiama. Saulius Žukas. Gal tik reikėtų stabtelėti prie žodžio „pasimėgavimas“, kai kalbam apie šį spektaklį. Jis nebus visai tradicinis. Iš Greimo nepadarysi šou, tai minties puota. Aš nemačiau paryžietiško spektaklio, bet sprendžiu apie jį remdamasis aktorės pasakojimu, kuojai svarbus Greimas. Atrodo, kad aktorė apčiuopė vieną svarbiausių Greimo semiotikos temų – žmogus nuolatos ieško žodžių, kaip išsakyti tai, ko, tiesą sakant, neįmanoma iki galo išsakyti, kas tik nujaučiama

semiotika ne tik rimtas, bet ir linksmas mokslas. Todėl mane labai nudžiugino Miglės Anušauskaitės komiksas „Dr. Kvadratas“. S. Žukas. Man atrodo, svarbus jau minėtos Kauno konferencijos klausimas – ar Greimas ir jo mokslas jau istorija, ar jis yra aktualus ir šiandien? Atsakymas vienareikšmis – Greimo idėjos gyvos, jos plėtojamos ir pritaikomos pačiose įvairiausiose srityse. Dalis rašytinio meno tyrinėtojų teigia, kad kai kurių autorių neįmanoma perkelti į kitas erdves – teatrą ar kiną. Taip dažnai kalbama minint Williamą Cuthbertą Faulknerį ar Marcelį Proustą. Žinoma, egzistuoja įvairių interpretacijų, bet jos paprastai nepasiekia to gylio, kurį gali patirti skaitydamas. Greimo atvejis būtų dar išskirtinesnis. Semiotikas teatras! Ar nepavojinga? K. Nastopka. Dominique Frot spektaklis yra ambicingas iššūkis. Niekad nebūčiau įsivaizdavęs, kad Greimas gali šitaip prabilti nuo scenos pakylęs. Tiesą sakant, pakylęs šiame spektaklyje nėra. Aktorė vaikšto tarp žiūrovų. S. Žukas. Galimybė Greimo raštus pritaikyti scenai rodo, kad tai ne vien gryna ir sunki teorija. Be aiškių sąlyčių su mūsų laikų žmogaus gyvenimu sunku būtų sukurti spektaklį. Kita vertus, spektaklis turėtų atkreipti dėmesį į Greimo raštų „poetiką“, jo nuolatos sargyboje stovinčią ironiją. Be abejo, tai aktorės siūlomas Greimo perskaitymas, įdomu bus pamatyti, į ką ji atkreipia dėmesį, ką ir kodėl pabrėžia. Ndidelė aktorė, galingas balsas. Ji ypač raiškiai sudėlioja sakinių prasmes. Pati atrinkusi tekstus juos išskleidė prabangioje Paryžiaus miesto rotušėje, 2017 m. atidarant Prancūzijos asociacijos semiotikų tarptautinį kongresą. Kuo privalu pasirūpinti, kad šie tekstai būtų išgirsti asketiškoje Lietuvos nacionalinio dramos teatro fojė? „Niekada nepamirškite šviesos! Ji pakeičia tikrovės prigimtį. Jos greitis – absoliuto žymė“, – įspėja aktorė. K. Nastopka. Aktorė drauge yra ir savo spektaklio režisierė. Rengdamasi Vilniaus spektakliui ji intensyviai bendravo su Lietuvos nacionalinio dramos teatro techniniu personalu, sprendė erdves įforminimo ir apšvietimo problemas. „Niekada nepamirškite šviesos! Ji pakeičia tikrovės prigimtį. Jos greitis – absoliuto žymė“, – įspėja aktorė. Tikiuosi, kad mūsų teatre Greimo spektaklis įgaus naują alsavimą. S. Žukas. O gal toks spektaklis paprovokūs ir mūsų aktorius imtis netikėtų, neįprastų teatro scenai tekstų? Matyt, svarbiausia yra teksto keliama intriga, netikėti minties posūkiai. Tokių dalykų galima rasti ne vien grožiniuose pasakojimuose. Juk svarstymą, vidinę diskusiją galima paversti netgi aistringų dialogų. Semiotikai Lietuvoje – paradoksaliaus reiškiny. Popso daugėja, jis smelkiasi į aukštąją kultūrą, o semiotikų tarytum taip pat daugėja. Ar ši visuomenės minties properša nepavojinga? K. Nastopka. Popso ir semiotikų jėgos nelygios. Bet semiotikai nė nesistengia varžytis su popsu. Tikėdami, kaip ir Greimas, kad pasaulį įmanoma suprasti, manau, kad jie įstengtų patikimai paaiškinti ir tai, ką reiškia masinė kultūra. S. Žukas. Kęstutis jau minėjo „patikimą paaiškinimą“. Ir man atrodo, kad semiotikos tikslas reflektuoti kultūrą, bandyti ją suprasti. Visai nesvarbu, ar čia popsas, ar kokie nors elitiniai reikalai. Juk nesunkiai pastebime, kad popso forma galima pasakyti svarbius ir netgi sudėtingus dalykus, o elitinio meno formos gali slėpti primityvumą, banalybę. Mes mokome „skaityti“, suprasti bet kokį tekstą, išreikštą bet kokia „kalba“ plačiaja šio žodžio prasme. Skaitykite daugiau: <https://www.zmones.lt/naujiena/kultura/spektaklio-netiketumas-slepiasi-iniciatoriai-is-greimo-nepadarysi-sou-tai-minties-puota-1100-770872>

PRANEŠIMAI SPAUDAI

[← VISKAS](#) [POLITIKA](#) [VERSLAS](#) [TEISĖTVARKA](#) [KULTŪRA](#) [SPORTAS](#)

ELTA už šio pranešimo turinį ir kalbą neatsako.

2018-02-05 15:50:06

Greimas Vilniuje

Greimas Vilniuje

Ir galop viską sudėjus: ar tas dūmų šydas gali bent kiek praplyšti ir prisiskleisti - nesvarbu - į gyvenimą ar į mirtį? (Algirdas Julius Greimas) Vasario 22 d. Lietuvos nacionaliniame dramos teatre garsi prancūzų aktorė Dominique Frot pristatys spektaklį pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus „Netikėtumas slepiasi“. Laukdama susitikimo su Vilniaus žiūrovais Dominique Frot rašė: „Mane sujaudino pasiūlymas pratęsti tai, ką atradau susipažinusi su Greimo nueitu keliu ir gestais. Ir galimybė tai padaryti Vilniuje. Vilnius - skambus žodis. Man sakė, kad jo aidas girdėti mieste!“ Apie tai Daiva Šabasevičienė kalbasi su pagrindiniais šios viešnagės iniciatoriais - literatūrologais, literatūros kritikais, žinomais semiotikais Kęstučiu Nastopka ir Sauliumi Žuku.

Jūsų dėka netrukus Vilniaus publika galės pasimėgauti prancūzų aktorės Dominique Frot savarankiškai parengtu spektakliu „Netikėtumas slepiasi“ pagal Algirdo Juliaus Greimo tekstus. Kaip Jūs ją atradote?

Kęstutis Nastopka. Spektaklis buvo parodytas Paryžiaus merijoje pernai gegužės 30 dieną. Tuo metu vyko prancūzų semiotikų suvažiavimas, kurio šūkis buvo: „Greimas šiandien: struktūros ateitis“. Spektaklis paliko man neišdildomą įspūdį. Paklausiau aktorės, kaip jai pavyko atmintinai išmokyti tokių abstraktų tekstą. Ji atsakė: „Dėl to, kad Greimas man nepaprastai artimas“. Aktorė atrinko ir labai įtaigiai intonavo tokias Greimo citatas, kurias buvo nesunku suvokti.

Saulius Žukas. Gal tik reikėtų stabtelėti prie žodžio „pasimėgavimas“, kai kalbam apie šį spektaklį. Jis nebus visai tradicinis. Iš Greimo nepadarysi šou, tai minties puota. Aš nemačiau paryžietiško spektaklio, bet sprendžiu apie jį remdamasis aktorės pasakojimu, kuo jai svarbus Greimas. Atrodo, kad aktorė apčiuopė vieną svarbiausių Greimo semiotikos temų - žmogus nuolatos ieško žodžių, kaip išsakyti tai, ko, tiesą sakant, neįmanoma iki galo išsakyti, kas tik nujačiama. O „žodžiai“ gali būti patys įvairiausi - ir išreikšti kalbos garsais, ir muzikos garsais, ir veido mimika, ir judesiais, ir scenografija ar scenos apšvietimu ir t.t.

2017 metais Lietuva minėjo pasaulinio garso mokslininko Algirdo Juliaus Greimo (1917-1992) metus. Lituanistai, filosofai per šį laikotarpį nuveikė labai daug. Programa nuvilnijo per visą Lietuvą, kai kas tebevyksta dabar. Didįjį pasmės ieškotoją Greimą įsprausti į konkretaus laiko rėmus neįmanoma, bet gal galėtumėte išskirti svarbiausius darbus, kurie buvo įvykdyti „Greimo metais“?

K. Nastopka. Džiaugiuosi, kad Greimo paminėjimas rado atgarsį visoje Lietuvoje ir už jos ribų. Apie jį buvo kalbama tarptautinėse konferencijose Paryžiuje, Maskvoje, Kaune. Greimo centro suburti semiotikai lankėsi daugelyje Lietuvos universitetų, taip pat Prienuose ir Šiauliuose. Man pats įspūdingiausias buvo Greimo paminėjimas Kunigaičių pradinėje mokykloje (Anykščių rajone), kur grįžusi iš Tulos 1918 m. apsigyveno Greimų šeima. Žvabų spalį susirinkę į nekūrenamą nebeveikiančios mokyklos klasę aplinkinių kaimų gyventojai klausėsi pranešimų apie Greimo gyvenimą ir darbus. Nuostabų Greimo portretą sukūrė Šiauliu menų mokyklos auklėtinė Kamilė Jankauskaitė, laimėjusi Greimui skirtą meninių darbų konkursą.

S. Žukas. Iš minėtųjų šia proga dalykų vienas svarbiausių - galingai atrodžiusi Kauno technologijos universitete surengta Pasaulinė semiotikos konferencija, į kurią susirinko įvairių pakraipų semiotikai. Greimo mokykla buvo labai solidžiai pristatyta. Tačiau dėl vieno dalyko turiu nerimo, ar, pasibaigus jubiliejams, neužges ir susidomėjimas. Tai iššūkis semiotikų bendruomenei, kuri, tiesą sakant, prie iššūkių pripratusi...

Greimo idėjos žinomos visame pasaulyje. Ar po Greimo metų atsirado naujų atgarsių?

K. Nastopka. Išleista profesoriaus Arūno Sverdiolo sudaryta ir „Baltų lankų“ leidyklos išleista 775 puslapių knyga „Algirdas Julius Greimas. Asmuo ir idėjos“. Šiemet turi pasirodyti antrasis šio leidinio tomas, kuriame lietuvių prancūzų ir italų semiotikai nagrinėja teorinius Greimo darbus. Kartu su Sauliumi Žuku išvertėme Greimo studiją „Maupassant. Teksto semiotika: praktinės pratybos“. Ši nepakeičiama literatūros tyrinėtojas knyga turėtų netrukus pasirodyti. Amerikiečių profesorius Thomas F. Brodenas parašė pirmąją mokslinę Greimo bibliografiją, kuri baigiama versti į lietuvių kalbą. Greimas nuolat pabrėždavo, kad semiotika ne tik rimtas, bet ir linksmas mokslas. Todėl mane kabai nudžiugino Miglės Anušauskaitės komiksas „Dr. Kvadratas“.

S. Žukas. Man atrodo, svarbus jau minėtos Kauno konferencijos klausimas - ar Greimas ir jo mokslas jau istorija, ar jis yra aktualus ir šiandien? Atsakymas vienareikšmis - Greimo idėjos gyvos, jos plėtojamos ir pritaikomos pačiose įvairiausiose srityse. Dalis rašytinio meno tyrinėtojų teigia, kad kai kurių autorių neįmanoma perkelti į kitas erdves - teatrą ar kiną. Taip dažnai kalbama minint Williamą Cuthbertą Faulknerį ar Marcelį Proustą. Žinoma, egzistuoja įvairių interpretacijų, bet jos paprastai nepasiekia to gylio, kurį gali patirti skaitydamas. Greimo atvejis būtų dar išskirtinesnis. Semiotikas teatre! Ar nepavojinga?

K. Nastopka. Dominique Frot spektaklis yra ambicingas iššūkis. Niekad nebūčiau įsivaizdavęs, kad Greimas gali šitaip prabilti nuo scenos pakylas. Tiesą sakant, pakylas šiame spektaklyje nėra. Aktorė vaikšto tarp žiūrovų.

S. Žukas. Galimybė Greimo raštus pritaikyti scenai rodo, kad tai ne vien gyna ir sunki teorija. Be aiškių sąlyčių su mūsų laikų žmogaus gyvenimu sunku būtų sukurti spektaklį. Kita vertus, spektaklis turėtų atkreipti dėmesį į Greimo raštų „poetiką“, jo nuolatos sargyboje stovinčią ironiją. Be abejo, tai aktorės siūlomas Greimo perskaitymas, įdomu bus pamatyti, į ką ji atkreipia dėmesį, ką ir kodėl pabrėžia.

Lietuvai Jūs pristatote unikalią aktorę Dominique Frot, vaidinančią Paryžiaus Nantero ir Miesto teatre. Ji filmuojasi kine ir televizijos serialuose, dėsto Paryžiaus Nacionalinėje konservatorijoje. D. Frot vaidino Peterio Brooko, Claude'o Ruggie, Luco Bondy, François'o Orsoni ir kitų garsių režisierių spektakliuose, net tris metus dirbo Berlyne, vaidino Thomas'o Ostermeierio Goethe's „Fauste“. Ar teko ją matyti vaidinant gyvai?

S. Žukas. Ne, aš jos ir jos pastatyto spektaklio nemačiau. Nedidelė aktorė, kurios galingas balsas. Ji ypač raiškiai sudėlioja sakinių prasmes. Pati atrinkusi tekstus juos išskleidė prabangioje Paryžiaus miesto rotušėje, 2017 m. atidarant Prancūzijos asociacijos semiotikų tarptautinį kongresą. Kuo privalu pasirūpinti, kad šie tekstai būtų išgirsti asketiškoje Lietuvos nacionalinio dramos teatro fojė?

K. Nastopka. Aktorė drauge yra ir savo spektaklio režisierė. Rengdamasi Vilniaus spektakliui ji intensyviai bendravo su Lietuvos nacionalinio dramos teatro techniniu personalu, sprendė erdvės įforminimo ir apšvietimo problemas. „Niekada nepamirškite šviesos! Ji pakeičia tikrovės prigimtį. Jos greitis - absoliuto žymė“, - įspėja aktorė. Tikiuosi, kad mūsų teatre Greimo spektaklis įgaus naują alsavimą.

S. Žukas. O gal toks spektaklis paprovokuos ir mūsų aktorius imtis netikėtų, neįprastų teatro scenai tekstų? Matyt, svarbiausia yra teksto keliama intriga, netikėti minties posūkiai. Tokių dalykų galima rasti ne vien grožiniuose pasakojimuose. Juk svarstymą, vidinę diskusiją galima paversti netgi aistringų dialogu.

Semiotikai Lietuvoje - paradoksaliai reiškinys. Popso daugėja, jis smelkiasi į aukštąją kultūrą, o semiotikų tarytum taip pat daugėja. Ar ši visuomenės minties properša nepavojinga?

K. Nastopka. Popso ir semiotikų jėgos nelygios. Bet semiotikai nėra nesistengia varžytis su popsu. Tikėdami, kaip ir Greimas, kad pasaulį įmanoma suprasti, manau, kad jie įstengs patikimai paaiškinti ir tai, ką reiškia masinė kultūra.

S. Žukas. Kęstutis jau minėjo „patikimą paaiškinimą“. Ir man atrodo, kad semiotikos tikslas reflektuoti kultūrą, bandyti ją suprasti. Visai nesvarbu, ar čia popsas, ar kokie nors elitiniai reikalai. Juk nesunkiai pastebime, kad popso forma galima pasakyti svarbius ir netgi sudėtingus dalykus, o elitinio meno formos gali slėpti primityvumą, banalybę. Mes mokome „skaityti“, suprasti bet koki tekstą, išreikštą bet kokia „kalba“ plačiaja šio žodžio prasme.

Dėkoju už pokalbį.

Daiva Šabasevičienė

http://pranesimai.elta.lt/news/public_view/161949

